

Regio.
Nomina & unde deducta.
Situs.
Soli fertilitas.

Imperium majorem.

Liris Hispan.

Urbes.

SEQUITUR *Tuscia*, antiquis Scriptoribus tribus præcipue nominibus celebrata: *Tyrrhenia*, *Etruria*, *Tuscia*: Ex his tribus postremum sane hodieque retinet. *Toscana* namque vulgo audit. Fines eius sunt ad Meridiem Mare Inferum, sive Tyrrhenum; ad Septentrionem Mons Apenninus, ubi Umbria & Gallia Togata pars: ad Occasum Liguria, a qua macra fl. determinatur: ad Ortum Tiberis. Terra ipsa qua Mari propior, planior est, oræque spectatu jucundissima; intus montosior: universim pulchra, nobilis, nullique Italiae Regioni sua beatitudine postponenda. Latos lætosque aperit Campos, rerum omnium fertiles; amœnissimas Valles, Montes, Collesque, Prædijs, Hortis, Arboribus, præcipue Malis Medicis Citreisque confitis, nitentes. Vinetis abundat *Vina* producentibus generosissima. Veteres Incolæ universim dicti quondam *tyrrheni*, *Etrusci*, *tusci*. Cum *tusci* jam inde ab Romuli tempore Populus Romanus bellum gerere cœpit, perpetuoque temporum tractu gessit, adeo ut, rebus ad periculosissimum statum adductis, sæpe Dictatore contra ipsos fuerit opus. Annq Urbis cccclxxi v Vulsinienibus & Vulcentibus florentissimis *Etruscorum* Populis victis per Ti. Coruncanium Cos. Romano Imperio sunt adjecti, atque ea parte Imperium ad Arnun usque est propagatum. Neque post id tempus justum cum *tusci* bellum fuisse gestum memoratur. Ita subjugati constanter in fide Populi Romani manserunt. Inclinantibus Romanorum rebus, varias sunt Calamitates passi ab *Gotthis*, *Langhardis*, *Hungaris*, alijs. Eo tandem ventum est, ut *Etruria* nunc, majorem partem, *Magno Etruria* parcat *Duci*, sub cuius Imperio nobilissima sunt *Florentia*, *Pisa*, *Sena*, *Pratum*, *Plistorium*, *Volaterra*, *Mons Politianus*, *Aretinum*, *Cortona*, *Pescia*, *Pientia*, *Mons Alcinus*, *Liburnum*, *Plumbinum*, aliaque quam plurima Opida. Ad *Summum Pontificem* pertinet *Patrimonium* quod vocant *S. Patri*. Id ab *Amne Pescia* & *S. Quirico* capit initium, & ad *Caparanum* usque *Castrum* in nova *Latio* non procul ab *Liri fl.* producit. *Ditionis Hispaniarum Regis* sunt *Pontremulum* juxta *Macra fl.* fontem, quod olim *Ducum* fuit *Mediolanensium*, deinde *Portus Herculis*, *Orbetellum*, *Mons Argentarius*, & *Plumbini Arx*, *Carseniana* seu *Grasiniana Vallis*, sub *Apennino* ultra citraque *Serciam* *Amnem* posita, in qua *Castellum Novum* est *Granfinianum*, cum plurimis alijs *Castellis* *Vicisque*, sub potestate est *Ducis Ferrariensis*. *Sarzana* apud *Macram fl.* ad *Genuenses* spectat. *Massa* & *Carraria* particularium sunt *Marchionum*, qui earum *Titulis* decorantur: Alia quoque sunt *Opida*, Romanis quibusdam *Proceribus* subiecta, inter quæ *Bracianum* *Vrsinis* *Ducatus* *Titulum* præstat. *Tuscia* porro hæ sunt *Urbes* maxime præ cæteris memorabiles: *Pisa* *Urbs* stupendæ vetustatis, *Pisa* *Trogo* & alijs, *Incolæ* singulari valent memoria: quod *Urbs* crassiore fruatur aere. Jacet inter *Amnes Auferem* & *Arnum*, ut *Strabo* *Plinius*que notant. Hodie *Arnus* per eam fluit, tribus ornatus *Pontibus*. Vetustatem eius & Nobilitatem celebrat *Dionysius Halic.* lib. i. Connumerari solitam primis xii *Etruria* *Urbus* tradunt alii.